

Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
присвячений 75-річчю кафедри
медицини катастроф та військової медицини
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького

Львів
2019

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
Danylo Halytskyy Lviv National Medical University

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
МЕДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*присвячений 75-річчю кафедри
медицини катастроф та військової медицини
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького*

**ACTUAL PROBLEMS AND DEVELOPMENT PROSPECTS
OF MEDICAL SCIENCE AND EDUCATION**

COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS
*Dedicated to 75th Annivesary of the Department
of catastrophe medicine and military medicine
of Danylo Halytskyy Lviv National Medical University*

Львів

2019

Lviv

2019

УДК: 378:001.61

Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичної науки та освіти:
зб. наук. праць, присвячений 75-річчю кафедри медицини катастроф та
військової медицини Львівського національного медичного університету імені
Данила Галицького / [упорядник : В.В. Гуменюк]. Львів, 2019. 235 с.

Редакційна колегія:

Чаплик В.В., кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри

Олійник П.В., доктор фармацевтичних наук, професор

Петрук С.О., кандидат медичних наук, Заслужений лікар України

Козопас В.С., кандидат медичних наук, доцент

Євстрат'єв Є.Є., кандидат фармацевтичних наук, доцент

Литвинчук В.Г., кандидат медичних наук

Жуковський В.С., кандидат медичних наук

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук

Редагування англійською мовою; технічна верстка:

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук

У збірнику наукових праць відомі дослідники, лікарі, педагоги-практики, молоді пошукувачі та працівники вищих закладів освіти висвітлюють сучасні теоретичні й практичні аспекти підготовки кваліфікованих медичних спеціалістів, обговорюють актуальні питання військової медицини та освіти, медичних проблем, пов'язаних з бойовими та небойовими наслідками надзвичайних ситуацій і військових конфліктів.

Статті збірника подано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Видання розраховане на науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Упорядник:

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук.

© Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019

© Автори статей, 2019

<i>Андросов Олексій</i> <i>Androsov Oleksiy</i>	ОСНОВНІ ЕТАПИ РОЗРОБКИ ОНЛАЙН КУРСІВ ДЛЯ НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУ ЗДМУ MAIN STAGES OF DEVELOPING ONLINE COURSES FOR THE EDUCATIONAL PROCESS OF ZSMU	112
<i>Драбкова Анастасія</i> <i>Стукач Марія</i> <i>Макеєнко Валентин</i> <i>Anastasiya Drabkova</i> <i>Stukach Maria</i> <i>Makeenko Valentin</i>	ОСОБЕННОСТИ АДАПТАЦИИ СТУДЕНТОВ ИЗ РАЗНЫХ СТРАН К СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО МЕДИЦИНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ FEATURES OF ADAPTATION OF STUDENTS FROM DIFFERENT COUNTRIES TO THE SYSTEM OF HIGHER MEDICAL EDUCATION OF THE REPUBLIC OF BELARUS	117
МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ ТА МЕДИЦИНА КАТАСТРОФ		
<i>Щербина Ірина</i> <i>Нагута Людмила</i> <i>Кузьміна Ольга</i> <i>Shcherbyna Iryna</i> <i>Naguta Liudmyla</i> <i>Kuzmina Olha</i>	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ АНОМАЛЬНИХ МАТКОВИХ КРОВОТЕЧАХ У ЖІНОК РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ TOPICAL ISSUES OF IMMEDIATE ASSISTANCE IN ABNORMAL UTERINE BLEEDING IN WOMEN OF REPRODUCTIVE AGE	125
<i>Шпильовий Ярослав</i> <i>Рахман Людмила</i> <i>Плевачук Оксана</i> <i>Yaroslav Shpylovyy</i> <i>Lyudmyla Rakhman</i> <i>Oksana Plevachuk</i>	ПСИХОТРАВМУЮЧІ ЧИННИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ У КАТЕГОРІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ УКРАЇНИ PSYCHO-TRAUMATIC FACTORS AND THE PECULIARITIES OF THE PSYCHOLOGICAL FUNCTIONING OF INTERNALLY DISPLACED PEOPLE IN UKRAINE	128
<i>Козопас Віктор</i> <i>Kozopas Viktor</i>	ОЦІНКА ДІАГНОСТИЧНО-ЛІКУВАЛЬНОЇ ТАКТИКИ ДОГОСПІТАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ З ПОШКОДЖЕННЯМ КІСТОК ТАЗА EVALUATION OF DIAGNOSTIC AND TREATMENT MANAGEMENT OF PRE-HOSPITAL CARE TO PATIENTS WITH DAMAGES OF PELVIC BONES	134
<i>Жуковський Володимир</i> <i>Чаплик Віктор</i> <i>Гуменюк Василь</i> <i>Zhukovskyy Volodymyr</i> <i>Chaplyk Viktor</i> <i>Humeniuk Vasyl</i>	ВИБІР МЕТОДУ ЛІКУВАННЯ ПРИ ТРАВМАТИЧНИХ УШКОДЖЕННЯХ ПЕЧІНКИ SELECTION OF TREATMENT METHOD AT LIVER DAMAGES	141
<i>Чаплик Віктор</i> <i>Chaplyk Viktor</i>	НЕВІДКЛАДНА МЕДИЧНА ДОПОМОГА ПРИ ГОСТРОМУ ПОШКОДЖЕННІ НИРОК URGENT MEDICAL CARE IN ACUTE KIDNEY INJURY	147
<i>Литвинчук Володимир</i> <i>Lytvynchuk Volodymyr</i>	ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ З СИНДРОМОМ ТРИВАЛОГО ЗДАВЛЕННЯ НА ДОГОСПІТАЛЬНОМУ ЕТАПІ PECULIARITIES OF MEDICAL CARE FOR VICTIMS WITH CRUSH-SYNDROME ON PREHOSPITAL STAGE	154

МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ ТА МЕДИЦИНА КАТАСТРОФ

УДК: 618.14-005.1-008.4-083.98:618.179

Щербина Ірина

д. мед. н., професор, професор кафедри

Нагута Людмила

к. мед.н., доцент кафедри

Кузьміна Ольга

к. мед. н., доцент, доцент кафедри

Кафедра акушерства та гінекології №1

Харківський національний медичний університет

Харків, Україна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ НЕВІДКЛАДНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ АНОМАЛЬНИХ МАТКОВИХ КРОВОТЕЧАХ У ЖІНОК РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ

Аномальні маткові кровотечі (АМК) є однією з найбільш поширених причин звернення до гінеколога. АМК викликає залізодефіцитну анемію та зниження якості життя жінок, що обумовлює соціальну та клінічну значимість цих проблем. В етіопатогенезі сучасну роль відіграють як гінекологічна, так і екстрагенітальна патологія. При АМК, які є потужним стресом для організму в цілому, особливо які поєднуються з екстрагенітальною патологією, присутні як фізичні фактори стресу, так і психоемоційні фактори. Сукупність змін, які відбуваються в організмі під дією стресорів (причин стресу), визначають адаптаційний синдром.

Ключові слова: *аномальна маткова кровотеча, патологія ендометрію, діагностика, медикаментозна терапія, контрацептиви, гестагени.*

Shcherbyna Iryna

Doctor of Medicine, Professor, Professor of Department

Naguta Liudmyla

PhD of Medical Sciences, Associate Professor of Department

Kuzmina Olha

PhD of Medical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Department

Department of Obstetrics and Gynecology №1

Kharkiv National Medical University

Kharkiv, Ukraine

TOPICAL ISSUES OF IMMEDIATE ASSISTANCE IN ABNORMAL UTERINE BLEEDING IN WOMEN OF REPRODUCTIVE AGE

Abnormal uterine bleeding (AUB) is one of the most frequent for contacting a gynecologist and conducting interventions. AUB causes iron deficiency anemia and a decrease quality of life of women, which in turn is the reason of their social and clinical significance. Both gynecological and extragenital pathology play a modern role in etiopathogenesis. In AUB, which is a powerful stress for the body as a whole, especially which are combined with extragenital pathology, there are both physical stressors and

psycho-emotional factors. The set of changes that occur in the body under the action of stressors (causes of stress), determine the adaptation syndrome.

Key words: *abnormal uterine bleeding, pathology of the endometrium, diagnosis, drug therapy, contraceptive, gestagens.*

У невідкладних станах в гінекології, особливо у жінок репродуктивного віку, несвоєчасне надання медичної допомоги може привести до тяжких наслідків для пацієнтки та поставити під загрозу репродуктивну функцію у майбутньому. Предметом обговорення в цій роботі є оцінка та лікування аномальних маткових кровотеч (АМК), поширеного та невідкладного ускладнення, що виникає у жінок репродуктивного віку.

В сучасному світі АМК є найбільш поширеною причиною звернення жінок репродуктивного віку до гінеколога, так як значно погіршує стан та якість життя сучасної жінки, тим самим впливає на загальний стан та репродуктивне здоров'я, на професійну діяльність. В етіопатогенезі сучасну роль відіграють як гінекологічна, так і екстрагенітальна патологія, що обумовлено властивостями ендометрію – гормонозалежного органу, який має здатність тонко реагувати на зміни гормонального статусу на рівні цілого організму, що, у свою чергу, пов'язане з участю різних органів та систем у метаболізмі статевих гормонів. [4, с. 11]. АМК є потужним стресом для організму в цілому, особливо ті, що поєднуються з екстрагенітальною патологією. При цих кровотечениях присутні як фізичні фактори стресу (клітинні фактори «тканинного стресу» у відповідь на порушення цілісності тканин при метрорагії, особливо при хірургічному гемостазі; запальні процеси; дисгормональні та ендокринно-обмінні порушення, які супроводжують гінекологічну та супутню їй екстрагенітальну патологію), так і психо-емоційні фактори (емоційна реакція на хворобу та лікування). Сукупність змін, які відбуваються в організмі під дією стресорів (причин стресу), визначають адаптаційний синдром [5, с. 199]. При цьому в першу фазу стресу відбувається адекватне та відповідне відображення стресових факторів, збільшення кортизолу як стрес-реалізуючого та формуючого адаптаційний синдром фактору. А надалі, за принципом зворотнього зв'язку, вмикається стрес-лімітуюча система, до якої належить епіфіз, що продукує гормон мелатонін. Мелатонін має різноманітні біологічні властивості, які в свою чергу, відновлюють гемостаз в організмі [3, с. 215].

Діагноз АМК у жінок репродуктивного віку встановлюють тільки після виключення захворювань та патологічних станів, при яких також

може спостерігатись кровотеча: порушена маткова або позаматкова вагітність, міома матки с підслизовим або центрипетальним зростанням вузла, поліпи ендометрію, аденоміоз, полікістоз яєчників, ураження ендометрію внутрішньоматковими контрацептивами. Основними причинами кровотеч є дисбаланс простагландинів: підвищення фібринолітичної активності крові, порушення судин міометрію, порушення гормонального гомеостазу в ендометрії [1, с. 93].

Одним з поширених ускладнень АМК є залізодефіцитна анемія. З огляду на негативні наслідки анемії, доцільно вважати дану проблему однією з актуальних в гінекології. АМК зазвичай є гормонозалежними. Виділяють овуляторні та ановуляторні АМК. Овуляторні АМК становлять 20% та як правило відбуваються при регулярному менструальному циклі з характерним передменструальним синдромом та двофазною базальною температурою.

Ановуляторні АМК виникають ациклічно з інтервалами 2-6 місяців та тривають більше 10 днів. Ановуляторні АМК обумовлені порушеннями гормональних ланок в системі гіпоталамус-гіпофіз-яєчники. При цьому спостерігаються нерегулярні ановуляторні менструальні цикли, рясні кровотечі, монофазна базальна температура. Причинами ановуляторних маткових кровотеч можуть бути: системний гормональний дисбаланс, порушення менструального циклу у вигляді оліго- та опсоменореї, нестача прогестерону в лютеїновій фазу циклу. АМК виникають на тлі гіперплазії ендометрію та безпліддя. Причиною також можуть бути вторинні гіпоталамічні хвороби – такі як стрес, хронічні системні захворювання, патологія ендокринної системи, ожиріння.

Основним завданням лікування ановуляторних АМК є регуляція менструального циклу.

Традиційно при госпіталізації жінок з АМК проводиться стандартна гемостатична терапія, яка включає консервативний та хірургічний гемостаз (проводять фракційне вишкрібання каналу шийки матки та порожнини матки). При цьому не враховується поліетіологічність даної патології, вплив різних факторів, що обтяжують, індивідуальні властивості організму та стан інших органів і систем, особливо при супутній екстрагенітальній патології. Для профілактики рецидивів АМК застосовують гормональні препарати, склад і доза яких підбирається індивідуально в залежності від результатів гістологічного дослідження зішкрібу слизової оболонки порожнини матки. При залозисто-кістозній гіперплазії ендометрію призначають естроген-гестагенні препарати. Можна застосовувати чисті

гестагени від 4 до 6 місяців. Після закінчення лікування проводять контрольне вишкрібання слизової оболонки матки та гістологічне дослідження зішкрібу. Протипоказаннями до гормональної терапії є тромбоемболія, варикозне розширення вен нижніх кінцівок та прямої кишки, загострення хронічного холециститу, гепатиту [2, с. 29]. Тому на сучасному етапі при наданні допомоги жінкам з АМК є актуальною оптимізація лікування з урахуванням етіопатогенетичних особливостей як гінекологічної, так і екстрагенітальної патології, збільшення ефективності терапії, що призначається, та профілактика рецидивів АМК.

Список використаних джерел

1. Cooper J.M., Erickson M.L. *Endometrial sampling techniques in the diagnosis of abnormal uterine bleeding*. *Obstet Gynecol Clin North Am.* 2014; 27: 235-44.
2. Horne M.C. *Consultative Hemostasis and Thrombosis Philadelphia*, 15 (2012): 31–28.
3. Kadir R.A., Economides D.L., Sabin C.A., Owens D., Lee C.A. *Frequency of inherited bleeding disorders in women with menorrhagia* *Lancet*, 351(2009):485–9.
4. Munro M.G., Critchley H.O., Broder M.S., Fraster I.S. *FIGO classification system (PALM-COEIN) for causes of abnormal uterine bleeding in nonpregnant women of reproductive age* FIGO Working Group on Menstrual Disorders. *Int J Gynaecol Obstet*, 113 (2011): 3–13.
5. Practice Bulletin №. 128 *Diagnosis of abnormal uterine bleeding in reproductive aged woman* American College of Obstetricians and Gynecologists. *Obstet Gynecol*, 120(2012):197–206.

УДК 159.9:130.2:325.54]–054.7(477)

Шпильовий Ярослав,

кандидат медичних наук, асистент кафедри

Рахман Людмила,

доктор медичних наук, доцент, професор кафедри

Плевачук Оксана,

кандидат медичних наук, доцент кафедри

Кафедра психіатрії, психології та сексології

Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького.

Львів, Україна.

ПСИХОТРАВМУЮЧІ ЧИННИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ У КАТЕГОРІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ УКРАЇНИ

В статті розглянута проблема психічного здоров'я у специфічній соціальній групі – внутрішньо переміщених осіб в Україні. Огляд літературних даних засвідчив вплив травмуючі чинників на психіку таких людей та труднощі в процесі їх інтеграції на нових місцях перебування. Водночас, як зауважують автори, одним із основних викликів, на сьогодні, є організація та надання психологічної допомоги та психологічної реабілітації внутрішньо переміщеним особам. Шляхи вирішення даної проблеми

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

**Збірник наукових праць
присвячений 75-річчю кафедри
медицини катастроф та військової медицини
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького**

*Відповідальний за випуск: В.В. Гуменюк
Макет і комп'ютерна верстка: В.В. Гуменюк
Дизайн обкладинки: В.В. Гуменюк*

Адреса оргкомітету:

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
Кафедра медицини катастроф та військової медицини
79008, м. Львів, вул.Шімзерів, 8Б
kaf_armymed@meduniv.lviv.ua; mns_inmu@ukr.net

Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичної науки та освіти:
зб. наук. праць, присвячений 75-річчю кафедри медицини катастроф та
військової медицини Львівського національного медичного університету імені
Данила Галицького / [упорядник : В.В. Гуменюк]. Львів, 2019. 235 с.

Електронне видання
Умовн.-друк. арк. 13,8. Об'єм файлу – 3,3 МБ.